

Kiszombor Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete

Kiszombor

Tisztelt Képviselő-testület!

Szegvári Ernőné polgármester asszony felkérése alapján szeretném tájékoztatni a T. Közgyűlést a Kiszombor Nagyközség területén lévő műemlékek helyzetéről. Azonban e mellett tájékoztatni kívánom Önöket hatóságunk működéséről és a jelenlegi jogszabályi háttérrel.

2010 folyamán indult meg a közigazgatás fejlesztése, átalakítása (Magyary Program). 2010 második felében megkezdődött az egyeztetés a szervezetek között arról, hogy mely szakigazgatási szervek integrálódnak a Kormányhivatalok szervezetrendszeréhez, és melyek maradnak az integráción kívül. 2011. január 1-jével a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) regionális irodái integrálódtak a kormányhivatalokhoz.

A 266/2012-es kormányrendelet gyakorlatilag lebontotta az örökségvédelem szervezeteinek felső szintjét és teljesen új struktúrát alakított ki a regionális irodákban is, azaz minden megyei kormányhivatalhoz átkerültek a megyében dolgozó műemléki felügyelők ill. régész felügyelők. A regionális irodák „régiónközponti” funkciója megszűnt.

A szervezeti változások mellett 2001. évi LXIV törvény is módosításra került, 2013. január 1-vel újabb szervezeti módosítás következett a megyei örökségvédelemben. A megyei illetékességű örökségvédelmi hatóság a járási hivatalok (a megyei székhelyű-esetünkben szegedi-járási hivatal) önálló szakigazgatási szerve lett, de összevonva bizonyos építésügyi hatósági jogkörrel.

A megyei illetékességű új örökségvédelmi hivatalok végül 2015. április 1-vel a járási hivatalok osztályává váltak.

Csongrád megye területén közel 300 egyedi védelem alatt álló műemlék, 2 műemléki jelentőségű terület (Csongrád, Szeged) műemlékvédelmi felügyeletéről kell gondoskodnunk. A feladatokat két műemlék-felügyelő a törvény által ráruházott, a törvény és a végrehajtási rendeletekben meghatározott jogi lehetőségek keretein belül a hivatal a kulturális örökség védelmének hatósági feladatait látja el:

Műemlék védelem alatt álló ingatlanok, területek esetében az épületek építéshatósági eljárásain belül engedélyezési, védett területek esetében szakhatósági, szakkérdés vizsgálati, valamint bejelentéshez kötött feladatok, továbbá örökségvédelmi felügyeleti feladatok.

Sajátos esetekben – nem építési illetve örökségvédelmi hatósági engedélyhez kötött tevékenység esetén (pl. restaurálás, falkutatás, stb.) – a hatósághoz történő bejelentés alapján végezhető a munka.

Az **örökségvédelemre** vonatkozó szabályokat a *kulturális örökség védelméről szóló* (többször módosított) 2001. évi LXIV. törvény határozza meg. A törvény egységes keretbe foglalja a **műemlékvédelem**, a **régészet** illetve **műtárgyfelügyeletet**, mint a kulturális örökség tárgyába tartozó elemeket.

A fent említett törvény és a végrehajtására vonatkozóan kiadott jogszabályok határozzák meg feladatainkat. (A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormányrendelet, a régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről szóló 439/2013. (XI. 20.) Kormányrendelet, az örökségvédelmi bírságról szóló 191/2001. (X. 18.) Kormányrendelet.)

Tisztelt Képviselő-testület!

A továbbiakban szeretnék beszámolni a településen lévő egyes műemlékek érintő, illetve folyamatban lévő ügyekről.

Kiszombor közigazgatási területén jelenleg 9 műemlék ingatlan található. A legrégebbi védelem a római katolikus kerektemplom, 1950 óta védett. A „legfiatalabb” védelem a temetőben lévő Rónay-sírkert, Rónay-sírkápolna, Borzeczki-kripta és Kálvária kápolna maradványai. Az épületegyüttest 2011-ben védte le miniszteri rendelet.

A **római katolikus körtemplom** esetében rég fennálló problémát okoz a talajnedvesség. A falazatba felhúzódnak a nedvesség folyamatosan károsítja a falakon lévő freskókat. Az ügyben az épület utólagos vízszigetelés és az épület felújítására vonatkozó terv és szakértői vélemények készítése folyamatban van. Az ügyben több egyeztetés történt.

A körtemplom mellett lévő 20. század elején épült templom szintén műemléki védelem alatt áll. Az épület homlokzati valamint belső felújítása pár éve fejeződött be.

A **Rónay-sírkert és épületei** a Magyar Állam tulajdonában vannak, kezelőjük a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. Az épületek rossz műszaki állapotára való tekintettel köteleztük a vagyongazdálkodót a felújításra. Az építészeti tervek elkészültek, hatóságunk jóváhagyta azokat. Tudomásunk szerint az idei év folyamán megkezdődik a felújítási munka. (Kötelezettségben elrendelt teljesítési határidő: 2018. június 30.)

A Szegedi út 1/a. szám alatt álló **Rónay-kúria** (Gólyafészek vendéglő) korábban elindult felújítása és belső hasznosítására vonatkozó építési munkák végleges befejezése – örökségvédelmi hatósági engedélyünk alapján – megkezdődött. A kúriával szemben álló Helytörténeti Gyűjteménynek helyt adó **magtár** épület (néhány évvel ezelőtt) példamutató műemléki helyreállítása, felújítása megtörtént.

A külterületen lévő **szeszgyár, malom és kútház** kapcsán kezdeményezte a tulajdonos a védelem törlését, a kérelmet felterjesztettük. Az ügy érdemi vizsgálatát a Miniszterelnökség illetékes munkatársai végzik.

Az Óbébai utcai **emeletes magtár** épülete a Gabonakutató Intézet tulajdonában áll, sajnos a használaton kívül lévő épület az állapota fokozatosan romlik. (Évek óta eladásra hirdeti a tulajdonosa.) Az épület állapotát örökségvédelmi felügyeleti jogkörünkben rendszeresen figyelemmel kísérjük, – amennyiben szükségesnek látjuk – intézkedni fogunk.

A Szent István téren álló **Rónay Tibor-kúria** szintén „eladó sorban” van. Hivatalunknál a tavalyi év folyamán többen érdeklődtek az épület hasznosítása, felújítása ügyében.

A József Attila utcai **magtár** magánkézben van. Az utóbbi években felszólításunkra, karbantartási munkát végeztek az épületen

A **Rónay-kastély** épülete az Önkormányzat tulajdonában áll. Az épület hasznosítására több ötlet is felmerült, sajnos egyelőre az épület műemléki felújítása és hasznosítása még várat magára. Az épület állapota – tekintettel a korábban elkészült tetőszerkezet felújításra – viszonylag elfogadható, azonban a homlokzat felújítása előbb-útóbb aktuális témává válik.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem az előterjesztésem, beszámolóim szíves elfogadását.

Szeged, 2018. április 18.

Tisztelettel:

Petvai Ferenc
műemlék-felügyelő